

de produir excel-lents resultats; pero que's límita a d' això solsment eixa política, *sens voler la resurrecció de llengües ya oblidades, ni les Corts aragoneses, ni altres mil arcaiques coses que quand se suprimiren fon sens ducte perque no servien pà res...*

Hi ha que dir que lo senyor Usó no pareix si no's que darrere del seu entusiasme per la grandea de tot lo del pays, en cabant de la forta ab que ha près la defempsa del regionalismè, allargat de banda a banda del terré ibèrich, de repent un pèl de mamella l' haige gelat per complet al anar a entrar de plé'n les radicals conclusiós que son criteri francament autonomiste l' conduia.

Que li passe això a vosté, senyor Usó, no ho extranyem; això ho porte una miqueta de falta, com si diquerem de fé'n l' ideal del Regionalisme, y que's consiguient a que no està'n gran degut fort en l' estudi de la cuestió; que ya vorá si vosté mastegue bé la idea y la recapacite activament, a la darreria pedrà tot eixe esglay de separatisme, que tant pareix escarotarlo; y no fará cas de totes les gaytes en que revestir la nòstra pénsa quelcom gent que pasture'n idees banyaes de centralisme.

Pero sigue com sigue no's pot pendre ficaci d' eixa abocamenta de saria que vosté tira contra dolcissimes parles; ni's hora de traure a rogle la cuestió dels furs d' Aragó, d' eixe país aon l' espírit contrari al absolutisme està previst quand la tracició ns diu que Aragó tingüe lleys avans que reys; y molta democracia, cas de cumplir los jutjes ab sa concència tenim ab lo fur de la *Manifestació* pel qual lo Rey no mes podie presentar la denuncia particular a l' autoritat del *Justicia* en delictes cometidos per ciutadans acullits a d' aquell fur.

La cuestió de la Llengua ns condurirà a escriure una pilera de volums si volguesssem desfilassar la raó que te d' esser sa vida, fomentantla'n arguments filosòfichs, motius històrichs y resultats pràctichs.

Direm no més qu' eixes llengües

ya oblidades, segóns lo publiciste, no més ho están ortogràficament, al nòstre entendre. Lo Rey Felip V prohibí que oficialment s' escrigueren; mes l' element del poble que no haguera sabut expresar los seus amors, los seus interessos, les exclamacions més sentides de sa vida, ha seguit anys y anys per espay de dos segles usantles; y gracies a d' això en tot lo Reyne valencià s' han entès dins los municipis, alcaldes y regidors, en los sindicats y demés jentes de govern han seguit manant nostres avant-passats y nostres pares, y s' ha conservat en tot lo grau que s' ha pogut la purea de les costums y necessitats econòmiques de la raça a que perteneixem; de la vida del pays cual desenroll d' iniciatives mantengudes pèl nostre clim duyém entre mans. Tot això devem en gran part a l' ajuda de la nòstra parla.

Lo cultiu de la llengua, ademés fa arreplegar noves revoltas y nous tons prosodichs que donen gentilor y eixeritea a la pronunciació, facilitats pera tindre afició y coneixança en l' estudi d' altres idiomes, coneixerà pà comprendre les institucions y 'ls esperits comarcals, alvanços en la formació d' una rònega parla 'n tot l' Univers. Ademés, sempre té molt poca gracia que quelcoms erudits (en prou cantitat los hi ha) no vullguen que parlem lo que 'lls diuen que son dialectes y fins se burlen dels brams que 'n llengua *oficial* asolten los fills de les regions no castellanes; y a canvi se fan grossos empelant lo castellà de paraules anglèsses, franceses, italiànes y demés agavallamenta de barbarismes ab que principalment lo floreta de la noblea enmerlida la parla de Castella.

Per fi, si s' que les llengües regionals son roïns de comprendre per la banda dels forasters que venen a trafegar en les oficines de per ací, més motiu hi ha pà estudiarles; per un costat alvançarérem cap a l' autonomia, fòra de que mos manuejien nòstres assutes la gent d' altres paratges y per altra part més peyróns de serietat s' han de vore de les fites per adins dels rodals de fora l' centre, en quand disponen per tot

arreu d' nna llengua que 'ls farà més de respectar.

Enemichs en les demés regions no tenim per qué voren ni tindren; creguenmos que 'ls que més mos planién son los castellans; eixos desventurats jornalers, de la classe mitja y en un mot, tots aquells d' allà que sense viure del centralisme, al estar junt al cor d' aquest mitjà de govern deuen mossegarse 'ls punys de maliccia al vore tant propet tota la maquinaria de tant desgalitzat procediment enemic y malcorao del vèr bé dels ciutatans; que aixina com un pou cego se xuple dins son cascull tota l' aygua que cau per sa pudenta botera, de la mateixa traça lo roinissim centralisme sense arrematar may s' engolix tota la riqueza del poble.

ALMUGÁVER.

♦♦♦♦♦
Ab gust publiquem la opinió personal sobre «Regionalisme» de nòstre benvolgut amich l' abaix firmat.

N. de la R.

Regionalisme

¿Qu' es el Regionalisme? Regionalisme es la política que te per objecte defendre, dins de la unitat nacional, la descentralització y tòtes les lleys, drets, furs, franquicies, llenguaje y bones costums que 'n atre temps tingueren y gojaren els reines y regions, y baix les que tan feliços y dijosos vivien els nòstres avants passats. Es el grand amor y apego que s' té a una comarca o regió y a totes les coses que a ella perteneixen: es la defensa de l' autonomia contraria, com veem, al centralisme.

El Regionalisme no es el separatisme; no es el voler fugir, ni apartar-se, ni separar-se, ni tan sixquermenys preuar a la nòstra tan vullguda com desgraciá Espanya.

Molts son els que s' han cregut que 'l Regionalisme sols aspire y vol separar les regions de la pátria; estos tals estan en un gran èrró, y me han de dispensar el qu' els diga, que 'n esta materia son molt pòbres de coneiximent, perque si ells sapieren lo util, bò y necessari qu' es la im-